

Стійкі термінологічні словосполучення набагато легше піддаються перекладу, ніж складні слова-терміни, оскільки в них усі компоненти граматично оформлені, й це полегшує розкриття значенневих зв'язків між ними. У термінах-словосполученнях граматичне оформлення може виражатися: суфіксами (vertical gardening – вертикальне озеленення); прийменниками (system of plants – система рослин); закінченнями (three wheeled mower – триколісна косарка). Тому, звичайно, значеннєвий зміст термінологічних словосполучень не допускає ніяких неточностей у тлумаченні термінів.

Велика увага приділяється систематизації новітніх термінів [5, с. 56]. У багатьох галузях розроблено спеціальні правила утворення термінів для понять чи об'єктів певного класу. Терміни-словосполучення створюються шляхом додавання до терміна ознак з метою отримання видових понять, що безпосередньо пов'язані з вихідним. Такі терміни фактично є згорнутими визначеннями, що підводять це поняття під більш загальне й одночасно свідчать про специфічну ознаку. У такий спосіб утворюються своєрідні термінологічні гнізда, що охоплюють численні різновиди явищ, які позначаються [4, с. 62]. Наприклад, англійський термін «lawn», що визначається як «газон», використовується як основа для деяких термінів, які уточнюють характер газону чи його допоміжного матеріалу: arabesque lawn – газон мавританський, pattern lawn – партерний газон.

Термінологічне словосполучення є найчастіше поєднанням двох чи більше основ іменників, що збігаються з формами, які надані в словниках: roll sod – рулонна дернина, landscape architecture – садово-паркова архітектура тощо. Термінологічне стійке словосполучення, звичайно, утворюється поєднанням прикметника з іменником, дієприкметника з іменником або декількох іменників, які з'єднані прийменниками: interior garden – зимовий сад, land-use planning – планування землекористання.

Абревіація є продуктивним способом утворення імен від назв, які представляють собою поєднання декількох слів [6, с. 6]. Це також форма домінування аналітизму в мові. Але щодо термінології ландшафтного дизайну, абревіація – малопродуктивний спосіб творення. Серед слів, утворених шляхом абревіації, слід розрізняти прості абревіатури, наприклад: *EI* – *environmental illness* – *непереносимість навколишнього середовища*, *SD* – *structural design* – *конструктивна побудова* etc.).

Проаналізувавши наукові тексти з ландшафтного дизайну, можемо зробити висновки, що найбільш розповсюдженим способом творення однокомпонентних термінів є суфіксація. Префіксальний та суфіксально-префіксальний способи виявилися менш продуктивними. В англійській терміносистемі ландшафтного дизайну найчисленнішу групу серед однокомпонентних термінів становлять іменники та дієслова. Це пояснюється тим, що іменники утворюють назви процесів та обладнання в ландшафтному дизайні, а дієслово, як носій значення дії або її результату, є найпоширенішою частиною мови в термінологічному шарі фахової лексики ландшафтного дизайну. Часто вживаними виявилися багатокомпонентні терміни, які змінюють своє значення за рахунок афіксації. Процес суфіксації став найбільш поширеним при створенні нових однокомпонентних термінів, які є похідними назвами від вже існуючих ландшафтних понять. Результати створення нових способів і моделей терміноутворення в межах англомовної ландшафтно-термінології дозволяють зробити висновок про те, що найпродуктивнішим способом утворення термінів є термінологічні сполучення; для двокомпонентних сполучень найбільш поширеними є структури N + N та A + N. Кількість багатокомпонентних словосполучень, що складаються з чотирьох і більше елементів, є незначною, але все ж таки має значення для термінології ландшафтного дизайну.

Література:

1. Алексеева Л. М. Проблемы термина и терминообразования: учебное пособие по спецкурсу / Л. М. Алексеева. – Пермь : Перм. ун-т, 1998. – 281 с. – (Языкознание. Терминоведение).
2. Коваленко Н. Л. Работа по упорядочению научно-технической терминологии и некоторые лингвистические проблемы, возникающие при этом // Лингвистические проблемы научно-технической терминологии / Н. Л. Коваленко – М. : Просвет, 1970. – 194 с.
3. Король А. Сутність поняття «дизайн» на його види // Педагогічні науки / А. Король. – Умань, 2011. – № 5. – С. 173–175.
4. Мар'янюк Я. Г. Основоскладання як спосіб терміноутворення в українській термінології дизайну // Вісник: Проблеми української термінології / Я. Г. Мар'янюк. – Львів : Національний університет «Львівська політехніка», 2012. – № 733. – С. 208–211.
5. Пумпянский А. Л. Лексические закономерности научной и технической литературы. Англо-русские эквиваленты / А. Л. Пумпянский. – Калининград : Основа, 1980. – 197 с.
6. Скорикова И. С. Структурно-семантические особенности подязыка ландшафтного дизайна как элемент содержания обучения магистров / И. С. Скорикова // Вестник ВолГУ. – Серия 9. – Вып. 9. – 2011. – С. 63–66.

УДК811.124'271-112'373.2:582.475

О. М. Курудз,

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ «ВІЧНОЗЕЛЕНІ РОСЛИНИ» У ЛАТИНСЬКІЙ МОВІ (ЕТИМОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ)

У статті досліджується етимологія номінацій вічнозелених рослин у латинській мові. Аналіз проводиться на основі творів латинської прози(III-I ст.)до н.е. Саме прозаїчні твори у цьому плані не були ще предметом спеціального дослідження. Флоролексеми класифікуються на основі мотиваційних ознак в певні групи, розглядаються їх символічні значення та конотемний потенціал, що виникає на їх основі.

Ключові слова: лексико-семантичне поле, етимологія, номінація, номінативні одиниці.

LEXICO-SEMANTIC FIELD «EVERGREEN PLANTS» ON LATIN LANGUAGE (etymological analysis)

The world of plants has always been the subject of research in many Indo-European languages. However, despite a great quantity of scientific researches dedicated to it, the indicated problem still needs detailed investigation on materials of different languages. In particular, the study of the plant world representatives of evergreens were not the subject of special research of the Latin prose (3-1 century BC), which determines the relevance of this scientific exploration.

In the article the etymology of nominations of evergreens in Latin is researched. Flora lexemes are classified on the basis of motivational features in certain groups; their symbolic meanings and konnotem potential are investigated.

The goal of our research is to study the origin of nominative units that make up the LSP (lexical-semantic fields) «evergreens» in Latin.

For the study of etymology of nominations of evergreens the material of following dictionaries was used: A. Walde, Al. Forcellini, Thesaurus, Linguae Latinae, R. Schubert, G. Wagner, I. Kreiner and the works of Ukrainian authors.

During the process of dictionary data study the features which are put into the basis of the nomination of investigated lexemes were emphasized. These names can be formed on the outer (palma), the internal (taxus) features, the location of germination (pinus, picea), the colour (cedrus, laurus), the smell (myrthus) of plants. They can be also formed from anthroponyms (curpessus).

The analysis has found that most of Latin lexemes of investigated authors have Indo-European origin and find parallels in Greek, Latin, Slavic and other Indo-European languages.

This is due to the fact that this layer of lexemes is one of the oldest, as nominees for designation of botanical lexemes emerged in Indo-European era, during the period of peoples' settling on the territory that is now called Indo-European habitat.

The article examines the etymology of nomination of evergreen plants in Latin. The conducted analysis is based on Latin fiction of the 3rd-1st centuries B.C. Lexemes for flora are classified on the basis of their motivational features. The article also looks at their symbolic meanings and connotational potential.

Key words: lexico-semantic field, etymology, nomination, nominative units.

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКОЕ ПОЛЕ «ВЕЧНОЗЕЛЕННЫЕ РАСТЕНИЯ» В ЛАТИНСКОМ ЯЗЫКЕ (Этимологический анализ)

В статье исследуется этимология номинаций вечнозеленых растений в латинском языке. Анализ проводится на основе произведений латинской прозы (III-I век до н.э.). Именно прозаические произведения в этом плане ещё не были предметом специального исследования. Флоролексе́мы классифицируются на основе мотивированных признаков в определённые группы, рассматриваются их символические значения и возникающий конотемный потенциал.

Ключевые слова: лексико-семантическое поле, этимология, номинация, номинативные единицы.

Постановка проблеми. Рослинний світ віддавна був предметом дослідження у багатьох індоєвропейських мовах. Проте, незважаючи на велику кількість наукових досліджень йому присвячених, вказана проблематика ще потребує детального висвітлення на матеріалі різних мов. Зокрема вивчення таких представників рослинного світу, як вічнозелені рослини ще не було предметом спеціального дослідження на матеріалі латинської прози (3-1 століття до н.е.), що і зумовлює **актуальність** цієї наукової розвідки.

Аналіз досліджень і публікацій, в яких розглядається окреслена проблема, свідчить про те, що вона неодноразово перебувала у центрі уваги вітчизняних і зарубіжних лінгвістів (Н. Н. Каден, Н. Н. Терентьева, Р. Шуберт, Г. Вагнер, І. Крайнер).

Попри численні лінгвістичні студії, присвячені дослідженню представників рослинного світу, названа проблема ще не отримала достатнього висвітлення, чим і зумовлена необхідність її дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження.

У лінгвістиці віддавна набула поширення так звана польова модель системи мови. Детальний аналіз сутності поля та його різновидів зустрічається у численних дослідженнях Й. Тріра, Г. Ібсена, А. Б. Бондаренка, А. В. Уфімцевої, Г. С. Щура та ін. При польовому підході до вивчення лексики аналізуються певні групи лексем зі спільними семантичними ознаками. Ця спільна семантична ознака об'єднує всі одиниці лексико-семантичного поля (далі ЛСП), яка виражається лексе́мою з узагальнюючим значенням – архілексе́мою [7, с. 709], яка не входить до складу поля і позначає родові поняття, стосовно якого всі члени поля є видовими поняттями [9, с. 29].

У нашому випадку такою архілексе́мою або ідентифікатором ЛСП є словосполучення «вічнозелені рослини», що називає ту спільну сему, за якою виділяються члени досліджуваного поля – номінації вічнозелених дерев – із загального лексичного масиву латинської мови.

Мета нашої розвідки є дослідження походження номінативних одиниць, (далі н.о.), що входять до складу ЛСП «вічнозелені рослини» у латинській мові.

Аналіз етимології номінацій вічнозелених рослин базується на матеріалі словників Walde A, Forcellini Al., Thesaurus linguae Latinae, Schubert R., Wagner G., I. Kreiner та вітчизняних авторів.

На базі даних джерел загалом було розглянуто 30 н.о., які позначають вічнозелені рослини. Аналіз інформації про етимологію, що міститься у зазначених вище словниках, дає змогу визначити не тільки мову – джерело та початкове значення і форму слова – етимон, а й певні мотиви та моделі номінації вічнозелених рослин. Крім цього, одним із завдань нашого дослідження є порівняння обсягу та ґрунтовності етимологічних відомостей про назви вічнозелених дерев у проаналізованих словниках.

Накопичений етимологами досвід свідчить про те, що назви предметів чи явищ виникають на основі певної характеристики ознаки предмета чи явища [18, с. 160]. Саме дослідження внутрішньої форми номінації, тобто тієї ознаки, яка вибирається як розрізнявальна розглядається у нашій статті. Аналіз словникових даних про походження вічнозелених дерев дає змогу виділити декілька ознак, що покладені в основу номінації досліджуваних лексем.

Першу групу серед них утворюють дендроніми назви яких утворені за зовнішньою ознакою.

Palma – пальма. Дерево одержало назву за подібністю листків до рук з розчепіреними пальцями [3, Т. 3, с. 194]. Вальде у словнику виводить назву згаданої флоролексеми від грецького іменника παλάμη – плоска рука [28, с. 556]. Цікавою є версія про походження згаданої флоролексеми Єжи Крайнера, котрий виводить її від назви м. Пальма (на Майорці) та острова Пальма (один з Канарських островів [23, с. 57]).

Слід зауважити, що, дендроніми взагалі, як і назви вічнозелених дерев, поряд з вказівкою на об'єктивний рослинний світ, природу, дають уявлення про емоційне ставлення народу до рослин, які виконували роль моральних еталонів, ставали символами (5, с.31). Приміром в античності є дендронім palma (власне пальмова гілка), яка стає в античності символом військового триумфу. При цьому у певних фітонімів на основі їх символічного значення виникає конотемний потенціал, який є відбитком специфічного сприйняття навколишньої дійсності певною нацією [1, с. 58–59]. Оскільки право на триумф одержували полководці, які здобули вагомий перемогу на війні, то у дендроніма palma виникає коноте́ма «слава».

У римських авторів знайшло відображення здебільшого прагматичне ставлення до пальми На сторінках трактату Катона знайомимося з низкою кулінарних рецептів, зокрема, рецептом виготовлення вина з використанням листків пальми [21, СХІІІ, 18–20, с. 50].

Пальма – символ перемоги і триумфу («пальма першості») [17, с. 49]. Пальмова гілка- символ довговічності і одна із емблем миру у римській культурі [11, с. 56].

Іменник abies – ялина демонструє генетичний зв'язок з індоєвропейським коренем abh, який означає існувати у великій кількості, бути повним чогось, можливо, через численність гілля та хвої на цьому дереві [4, с. 122]. У Варрона читаємо: «...In montanis prolixiora nascuntur ac firmiora propter frigus, ut abietes ac sarpini:» «В гористих місцевостях виростають вищими і міцнішими із-за холоду ялини і сосни» [29, с. 106].* Ісидор Сивільський, розтлумачуючи походження дендроніма

abies, виводить його із фонетичного збігу з дієсловом ab-eo, ire – «підноситися у висоту». Це можна віднести до «народної етимології». Пор.: «Abies sic appellata, quod prae ceteris arboribus longe eat [h.e. abeat] et in excelsum promineat [Isid.17. Orig. 7.32]». «Ялина так названа через те, що з поміж інших дерев дуже підноситься і видається у височінь».¹

Подібно до інших вічнозелених дерев, ялина у римлян виступала символом безсмертя і вічного життя. [10, с. 133].

Серед хвойних дерев дуже цінним був «iuniperus»- «ялівець», оскільки він часто використовувався з лікувальною метою. Є припущення, що ця ботанічна назва походить від кельтського ienepereus – колючий. Припускають, що назва дендроніма походить від прикметника iuvenis молодий та дієслова pario, ere – народжувати, що може бути пов'язане з тим, що це дерево є вічнозеленим та постійно народжує нові голки [4, с. 85]. Пліній розрізняє два види ялівцю: один більший, другий менший. Обидва види запалювали для відлякування змій. Крім того, ялівець мав зігрівальну дію, а також полегшує симптоматичні болі. Насіння його корисне при болях у шлунку, грудній клітці, а також полегшує кашель [24, с. 54]. Тому ялівець є символом здоров'я та життєдайної сили.

Другу групу складають дендроніми, номінації яких утворені за внутрішньою ознакою рослин. Вічнозелене хвойне дерево тис – taxus. Пліній засвідчує, що плоди і листя тиса мають шкідливі властивості і зазначає, що, стріли, опущені у сік тисового дерева, ставали смертоносними [24, с. 250]. Вальде пише, що назву флоролексеми taxus можна вважати похідним словом з д.-е.* tuaksos і порівнює з tvakšah – «сила» та давньогрецьким τάκος – «щит». Отже, тис названий сильним деревом за властивість деревини не псуватися [28, с. 765].

Іншої думки дотримуються Ерну і Мейє, пов'язуючи taxus з прикметником toxicus – «отруйний» [20, с. 1197].

Третю групу складають назви рослин за місцем проростання.

Особливе місце у латинській мові у групі назв вічнозелених дерев займає pinus – «сосна італійська» або «пінія». Щодо походження латинської назви існує дві версії. Згідно з першою, рослина отримала свою латинську назву від імені німфи Пітіс, яка сильно кохала веселого лісового бога Пана, покровителя мисливців і рибалок. Бог холодного північного вітру Борей, приревнувавши її до Пана, перетворив німфу в красиве вічнозелене дерево, яке дістало назву pinus. Тому лісового бога Пана часто зображували з сосновим вінком на голові. Пану були присвячені дуб і сосна [14, с. 75].

Науковці виводять латинську назву роду від кельтського слова «rín», що означає «скеля». Пояснюють таку назву тим, що сосна часто росте в дуже складних умовах, де інші дерева не виживають: на кам'янистих розсипах, скелястих урвищах, на кам'янистих схилах гір, на пісках [6, с. 46]. Про лікарські особливості цього дерева читаємо у Плінія: «Corticis e pinu in vino decoctum contra tormina datur». «...Кору із сосни у вині зварену проти болів у животі дають» [24, с. 54].

До цієї ж групи можна віднести дендронім picea – сосна. У Плінія читаємо: «Picea montes amat atque frigora [24, с. 160]». «Сосна любить гори і холод». В іншому місці римський енциклопедист уточнює: «situs eius est in excelso montium, sed maria fugerit [24, с. 98]»... її місцезнаходження високо в горах, але морів уникає».

Як вважають дослідники Н. Н. Каден, Н. Н. Терентьева [4, с. 118], назва цієї флоролексеми походить від латинського слова pih – смола. У Шуберта Р., Вагнера Г. читаємо: «...picea eigentlich Pechföhre». «...сосна, по суті, смолиста сосна» [27, с. 56]. А Форчелліні зазначає: «picea – πέκη, genus arboris picem fundens». Сосна – рід дерева, який постачає смолу» [26, с. 728].

Сосна у багатьох народів символ життєвої сили, плодючості, самотності, сили характеру, безсмертя. У давнину сосна (соснова шишка) була емблемою Серапіса (Єгипет), Зевса, Артеміди, Венери, Юпітера [11, с. 17].

У четвертій групі серед назв вічнозелених дерев зустрічаються назви, утворені за кольором.

Номінація cedrus – кедр походить з грецької мови. У Форчелліні читаємо: «cedrus accipitur pro arbore quae perpetuo virescit» [26, с. 707]. «Кедр сприймається у якості дерева, яке є постійно зеленим». А Колумелла називає це дерево cedrus odorata – запашний кедр [22, с. 235]. Кедр у римській культурі є символом непідкупності і сили [17, с. 146].

Наступним дендронімом, назва якого утворена за кольором є лавр.

К. Білінова та Г. Яковлева виводять етимологію флоролексеми laurus – лавр від кельтського прикметника blaui або lauet – зелений [2, с. 202].

Форчелліні пише: «Laurus, i f δαφνη, arbor perpetuo virescens: cuius plura genera [26, с. 598]. «Лавр – дерево, яке є постійно зеленим: є його численні види».

Лавр – дерево, присвячене Аполлону і уособлює перемогу (11,с.246). Лавровими вінками у давнину увінчували голови переможців спортивних, а потім і музичних змагань. Тому згодом лавр стає символом перемоги взагалі, розвиваючи символічні конотемати «слава» і «пошана».

Лавр – вічнозелений кущ. Господар Катон прагнув не тільки працювати і дбати про господарство, але й мати деякий затишок: теплу кімнату і смачний стіл [13, с. 25]. Тому він дає корисні поради господині щодо випікання весільного пива застосовуючи при цьому листки лавру: «lauri folia surptus addito, cum coques» [21, с. 12–14]... дай до низу лаврові листки, коли будеш пекти».

Лавр – це дерево триумфів. Катон у своєму творі «De agricultura» згадує два садових види лавру: дельфійський та кіпрський. У Дельфах ним увінчують переможців, так і триумфаторів у Римі.

П'ята група дендронімів отримала свої назви за запахом, який вони виділяють. До них належить лексема myrtus.

Мирт – південна вічнозелена рослина. Латинська флоролексема myrtus запозичена від гр. μύρτος – «миртове дерево» вважається словом семітського походження [2,с.43]. У Шуберта Р., Вагнера Г. читаємо про етимологію цієї рослини: «myrtus=myrte, griech.myrtos – wohlriechender Saft, Öl, Balsam, bezieht sich auf den Durr» [27,с.139]. «Мирт від гр. myrtos – пахучий сік, олія, бальзам, який випромінює аромат (пахощі)». У трактаті «De agricultura» Катон розповідає про три види мирту: вічальний, білий, чорний. Мирт в античності – символ миру і любові, потім символ подружньої любові та вірності [11, с. 57].

Шосту групу становлять дендроніми, назви яких утворені від антропонімів. Латинська назва цієї флоролексеми cypressus, походить від грецького іменника κυπρίσσο [16, с. 235]. Як засвідчує «Thesaurus linguae Latinae» – «Cyparissus nomen pueri ab Apolline in cypressum mutati» [25, с. 235]. «Кипарис – ім'я хлопця перетвореного Аполлоном у кипарис». Давньоримський поет Овідій Назон розповідає легенду про надзвичайне перетворення людини в кипарис: «Вже в нього кров од надмірного плачу покинула тіло, вже зеленіти почав поступово, і навіть волосся, хоч тільки що нависало м'яке, над чолом білосніжним, їжитись враз почало. Жорсткуватим, загостреним стало. Вже й не волосся воно, а націлене в небо верхів'я. Сумно зітхнув тоді Бог : «Оплаканий нами ти і інших будеш оплакувати, – мовив супутник людської скорботи» [8, с. 136–142].

¹ Тут і далі переклад автора статті.

В античності кипарис, присв'ячений Плутону, був символом смерті. Тому не дивно, що у його семантичній структурі з'явилися конотеми скорбота» і «сум».

В сьому групі виносимо назву дендроніма olīva.

Оливка – одна з найцінніших і найдревніших рослин, які культивує людина. Це підкреслює агроном Колумелла (1 ст. до н.е.) у виразі «*Olea prima omnium arborum est*». Її культура набула широкої популярності в країнах Середземномор'я, оскільки вона була відома ще за 4000 років до н.е. В давньому Єгипті її зображували на вазах та амфорах, згадки про неї виявлені в єгипетських текстах. При археологічних розкопках в Середземномор'ї та на о. Крит знайдені преси для отримання олії та посудини для зберігання оливкової олії, що датуються III–II тисячоліттям до н.е. Потрапивши в Італію грецьке слово *ελαι(φ)α*, (*ελαι(φ)ον* – оливка принесло в ужиток нову ботанічну назву *olea (olīva)*. Характерним є те, що найбільше поширення здобула форма *olīva*. У своїх сільськогосподарських трактатах римські автори надають великої ваги культивуванню цієї культури, а особливо, Катон, який називає 8 сортів оливок. Про корисні властивості оливкового дерева згадує Пліній у своєму енциклопедичному творі Плінія «*Historia Naturalis*» [24, с. 50]. Оливкову олію використовували для натирання тіла та змашування волосся, і, звичайно при харчуванні. Здавна оливка є деревом мирної праці, а оливкова гілка – символом миру і благополуччя, ознакою мирних намірів. В літературних джерелах є згадки про маслини на о. Крит, які посадили ще в часи Римської імперії.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Аналіз виявив, що більшість латинських лексем у досліджуваних авторів мають індо-європейське походження і виявляють паралелі в грецькій, готській, слов'янській і інших індо-європейських мовах. Це пов'язане з тим, що цей пласт лексики є одним із найдавніших, адже номінанти на позначення ботанічних лексем виникли ще в прайдоєвропейську епоху, в період розселення народів на території, яку тепер прийнято називати індо-європейським ареалом.

У процесі дослідження етимології номінацій вічнозелених рослин використовувалися матеріали словників А. Walde, Forcellini Al., Thesaurus linguae Latinae, Schubert R., Wagner G., I. Kreiner та вітчизняних авторів. Детальний аналіз найменувань рослинного світу вічнозелених рослин у досліджуваних авторів здійснено з урахуванням мотивуючих ознак, що дало змогу класифікувати їх у певні групи: 1) назви, утворені за зовнішньою ознакою; 2) назви, утворені за внутрішньою ознакою; 3) назви, утворені за місцем проростання; 4) назви, утворені за кольором; 5) назви, утворені за запахом; 6) назви, утворені від антропонімів. В окрему групу ми винесли назву дендроніма *olīva*.

Перспективи подальших досліджень полягають у подальшому дослідженні представників флори у різних авторів і у різні періоди історичного розвитку латинської мови.

Література:

1. Барабуля А. М. Символічна багатозначність фітонімів як основа реалізації їхнього конотемного потенціалу / А. М. Барабуля // Мова і культура. – К. : видавничий дім Д. Бураго, 2005. – Вип. 8. – Т. V / 1. – Ч. 1. – С. 55–59.
2. Блинова К. Ф. Ботанико-фармакогностический словарь / К. Ф. Блинова, Г. П. Яковлева. – Москва : «Высшая школа», 1990. – 271 с.
3. Етимологічний словник української мови. – К. : Видавництво «Наукова думка», 1989. – 570 с.
4. Каден Н. Н. Этимологический словарь латинских названий растений, встречающихся в окрестностях агробиостанции «Чашникаво» / Н. Н. Каден, Н. Н. Терентьева. – М. : Издательство Московского университета, 1975. – 197 с.
5. Компанець Т. Латинська дендронімічна лексика та її роль в реконструкції мовної картини світу давньоримської епохи / Т. Компанець // Матеріали всеукраїнських наукових читань, присвячених 90- річчю від дня народження професора кафедри класичної філології В. П. Маслоука «Класична філологія у XXI ст. Здобутки та перспективи». – Львів, 2011. – С. 1–34.
6. Заячук В. Я. Дендрологія / В. Я. Заячук. – Львів : Априорі, 2008. – 695 с.
7. Лингвистический энциклопедический словарь // Гл. ред. В. И. Ярцева – 2-е изд., доп. – М. : Большая Российская Энциклопедия. – С. 202–709.
8. Овідій. Метаморфози. (Переклад А. Содомори). – К. : Дніпро, 1985. – С. 304.
9. Полевые структуры в системе языка / Под ред. З. Д. Поповой – Воронеж : Изд-во Воронежского ун-та, 1989. – 198 с.
10. Полная энциклопедия символов и знаков / Авт.-сост. В. В. Адамчик. – Минск : Харвест, 2008. – 607 с.
11. Потапенко О. І. Словник символів культури України. «Міленіум» (за загальною редакцією В. П. Коцура) / О. І. Потапенко. – К., 2005. – 352 с.
12. Публій Овідій Назон. Метаморфози / переклад А. Содомори. – К. : Дніпро, 1985. – 304 с.
13. Сергеев М. Е. Катон и его «Земледелие». – М. : Издательство «Наука», 1950. – 291 с.
14. Словник античної міфології. – Київ: Наукова думка, 1989. – 238 с.
15. Словник символів культури України. – К., 1989. – 345 с.
16. Фасмер М. Этимологический словарь русского языка. – М., 1986. – 261 с.
17. Энциклопедия символов. Издательство «Торсинг». – Москва, 2001. – 591 с.
18. Языковая номинация (общие вопросы. – М. : Наука, 1977. – 99 с.
19. Andre Jacques. Lexique des termes de botanique en Latin / Jacques Andre. – Paris.: C. Klincksiek, 1956. – 343 p.
20. Ernout A., Meillet A. Dictionnaire etymologique de la langue latine. Histoire des mots. – Paris.: 1951. – P. 59.
21. Cato. De agricultura. – Lipsiae.: MCMXXII. 77. – P. 188.
22. Columella. De re rustica. – Lipsiae.: MCVXXV. – P. 205.
23. Kreiner I. Słownik etymologiczny łacińskich nazw używanych w biologii oraz medycynie. Wrocław; – Krakow.: 1960. – P. 234.
24. Plinii Secundi Naturalis Historiae libri XXXVII. – Lipsiae.: 1832. – P. 395.
25. Thesaurus linguae Latinae. – Lipsiae.: MDCCCCI. – P. 1656.
26. Totius Latinitatis Lexicon / Forcellini Al. Schneeburgae.: 1859 – 1887. – P. 888.
27. Schubert R., Wagner G. Pflanzennamen und Fachwörter. – Leipzig.: 1962. – P. 276.
28. Walde A. Lateinisches etymologisches Wörterbuch. – Heidelberg.: 1938–1954. – P. 1055.
29. Varro. Rerum rusticarum. – Lipsiae.: MCVXXXVI. – P. 173.